

**Martijn Epskamp**  
**(Inwoner van Leiden)**

**T.a.v.**

**Sleutelstad Media B.V.**

**Betreft: openbare brief in reactie op de factcheck van Sleutelstad Media B.V.  
van 7 maart 2021, voor het Leidse referendum over het Roomburgerpark op 15,  
16 en 17 maart 2021**

Geachte redactie van Sleutelstad,

Op de website van Sleutelstad ontdekte ik, dat u factchecks doet voor het referendum over het Roomburgerpark. Een goed initiatief! Goed dat u met deze factchecks Leidenaren wil informeren, over of de beweringen van voor- en tegenstanders van een extra hockeyveld in het Roomburgerpark kloppen.

Dat gezegd hebbende, heb ik een aantal kritische, inhoudelijke opmerkingen bij de factcheck van 7 maart 2021, over de noodzaak van een vierde hockeyveld in het Roomburgerpark. Het gaat om de factcheck "Heeft hockeyclub Roomburg een extra veld nodig?" (<https://sleutelstad.nl/2021/03/07/heeft-hockeyclub-roomburg-een-extra-veld-nodig/>)

Hieronder loop ik mijn kritiekpunten één voor één langs. Ik verspreid deze openbare brief aan u ook via andere kanalen, omdat ik het belangrijk vind dat de juiste feiten benoemd worden.

### **1. Conclusie: tweehonderd hockeyende jeugdleden**

Ik begin met mijn kritiek op de eindconclusie van uw factcheck, omdat die het belangrijkste is.

Uw factcheck sluit af met de conclusie, dat het aanleggen van een extra hockeyveld in het Roomburgerpark, 200 jeugdleden die in Leiden kunnen hockeyen scheelt. Namelijk 10 teams van 170 jeugdleden die nu al spelende leden zijn van hockeyclub Roomburg, plus 2 nieuwe teams van 30 jeugdleden.

Op deze conclusie zijn verschillende dingen aan te merken. Ten eerste, dat deze conclusie iets is dat hockeyclub Roomburg zelf zegt. Hockeyclub Roomburg is de grootste belanghebbende bij een extra veld en een vervend voorstander daarvan.

Geen onpartijdige bron dus. Dat u de bewering van de club in uw factcheck als een doorslaggevend feit presenteert, geeft te denken.

Waarom zouden de 170 jeugdleden die nu al lid zijn van hockeyclub Roomburg, zonder een extra hockeyveld niet meer in Leiden kunnen hockeyen? Want feit is dat ze nu, zonder extra hockeyveld, wel kunnen hockeyen en dat ook doen in Leiden (weliswaar niet altijd in Leiden, omdat ze soms buiten de gemeentegrenzen spelen).

U noemt als redenen, dat de 170 kinderen nu hun thuiswedstrijden bij het Universitair Sportcentrum in Leiden spelen, dat hockeyclub Roomburg dit een onwenselijke situatie vindt omdat het (volgens de club) "veel moeilijkheden met zich meebrengt", dat jeugdleden meer dan een kwartier door de stad moeten fietsen om bij het veld te komen en dat tegenstanders ook vaak op de verkeerde plek staan. Daarna schrijft u: *"Roomburg wil hier niet blijven spelen. Als er geen extra veld bij komt worden deze teams afgebouwd. Dat betekent dat 170 leden niet meer bij Roomburg kunnen spelen."*

Wat u dus zegt, is dat de hockeyclub het *te lastig* vindt om 10 teams hun thuiswedstrijden bij het Universitair Sportcentrum in Leiden te laten spelen. En dat de club die 10 teams daarom zal opheffen (en daarmee mogelijk 170 jeugdleden gaat teleurstellen) als niet voldaan wordt aan haar eis om een extra hockeyveld in het Roomburgerpark te krijgen. Als dat echt het geval is, is het een kwalijke zaak dat de hockeyclub het speelplezier van 170 leden als inzet gebruikt om haar eis voor een extra veld door te drukken.

Daarbij, dat de 170 genoemde jeugdleden nu al in Leiden spelen, betekent dat ze in Leiden kunnen blijven spelen. Namelijk, ze kunnen blijven spelen bij het Universitair sportcentrum waar ze al spelen. Alleen zal een andere club hen dan onder haar hoede moeten nemen (als Roomburg dat niet meer wil doen). Bijvoorbeeld de club Thor die al bij het Universitair sportcentrum speelt.

Wat de conclusie van uw factcheck ook betekent, is dat een extra hockeyveld aanleggen in het Roomburgerpark, tot minder gebruik leidt van een bestaand hockeyveld elders in Leiden. Immers, de jeugdleden die nu bij het Universitair Sportcentrum spelen, zullen dan gaan spelen in het Roomburgerpark en bij het sportcentrum blijft het veld dan leeg.

Het mag dus duidelijk zijn, dat het aanleggen van een extra hockeyveld in het Roomburgerpark, zeker geen 200 jeugdleden die in Leiden kunnen hockeyen scheelt. Het aanleggen van een extra hockeyveld in het Roomburgerpark zal er voornamelijk voor gaan zorgen, dat 170 jeugdige hockeyers (deels) op een andere plek in Leiden gaan spelen.

Dan nog de 30 andere jeugdleden die u noemt. U schrijft dat hockeyclub Roomburg, als er een extra hockeyveld in het Roomburgerpark komt, nog 30 extra jeugdleden kan toelaten. Natuurlijk is het mooi als er 30 kinderen/jongeren zijn die nu niet bij hockeyclub Roomburg spelen, maar dat wel willen. Maar zijn die er?

Er zijn geen feiten waaruit blijkt, dat (zoveel) kinderen/jongeren die nu *niet* bij Roomburg hockeyen, zin hebben om dat *wel* te gaan doen. Hockeyclub Roomburg heeft geen wachtlijst. En ze kan ook niet aantonen dat ze na het seizoen van 2017-2018, belangstellenden heeft moeten afwijzen vanwege ruimtegebrek op de velden. (Dat staat in uw factcheck.) Het enige wat bekend is, is dat hockeyclub Roomburg *graag wil* groeien met 30 extra jeugdleden.

## **2. De vraag waarom het gaat**

Nu ik mijn kritiek heb geuit op de eindconclusie van uw factcheck, loop ik mijn andere kritiekpunten langs.

In de inleiding van uw factcheck staat: "De tegenstanders van het plan zeggen dat LHC Roomburg de extra ruimte zelf niet nodig heeft en vinden het daarom onacceptabel dat groen plaats moet maken voor plastic in het park."

Dat is niet wat de tegenstanders zeggen. Ik en andere tegenstanders van een vierde hockeyveld in het Roomburgerpark, zeggen niet dat LHC Roomburg de extra ruimte zelf niet nodig heeft. Wij zeggen dat Leiden geen extra hockeyveld nodig heeft.

Dat is een cruciaal verschil. Het gaat om het verschil tussen algemeen belang (Leidenaren moeten kunnen hockeyen als ze dat willen) en particulier belang (hockeyclub Roomburg moet kunnen groeien als zij dat wil). Dat is niet hetzelfde, want hockeyclub Roomburg is niet de enige club waar Leidenaren kunnen hockeyen.

Ook ik en andere tegenstanders van het vierde hockeyveld in het Roomburgpark, vinden dat Leidenaren moeten kunnen hockeyen als ze dat willen. Maar ons punt is, dat zij dat al kunnen, omdat hockeyclubs in de buurt nog ruimte hebben voor extra leden. Dáárom is een extra hockeyveld in het Roomburgerpark niet nodig.

Wij vinden dat de gemeente Leiden niet koste wat kost het particuliere belang van hockeyclub Roomburg moet willen dienen. Dat LHC Roomburg zonder extra veld niet kan uitbreiden, is vervelend voor de club. Maar omdat Leidenaren die willen hockeyen, wel terecht kunnen bij andere hockeyclubs in de omgeving, is er naar onze mening onvoldoende reden, om voor vele miljoenen Leids belastinggeld een heel stadspark overhoop te halen.

## **3. Groei van de hockeyclub**

Onder het kopje "Dit zeggen de voorstanders" schrijft u: "Jarenlang heeft de club nieuwe jeugdleden moeten afwijzen. Met zicht op een extra veld in het Roomburgerpark zijn er de afgelopen jaren toch weer extra leden aangenomen."

Zoals u in uw factcheck laat zien, is slecht van drie seizoenen (2014-2015, 2015-2016 en 2016-2017) bekend dat hockeyclub LHC Roomburg nieuwe leden heeft moeten afwijzen. Van de laatste vier seizoenen zijn daar geen feiten over bekend. Voor een factcheck, bedoeld om feiten te controleren, is dat een belangrijk gegeven. Voorstanders *zeggen* dat de club jarenlang nieuwe jeugdleden heeft moeten afwijzen, maar kunnen dat voor de afgelopen vier jaar niet aantonen.

Uit dat wat de voorstanders van het vierde hockeyveld zeggen, blijkt ook dat hockeyclub Roomburg zelf, onverantwoord een probleem heeft gecreëerd. Namelijk door extra leden te blijven aannemen, terwijl niet zeker was dat de club een extra hockeyveld zou krijgen. Dat de club een extra hockeyveld zou krijgen, is nooit zeker geweest. Nu niet, en ook niet al die jaren waarin de club meer leden heeft aangenomen. Er is namelijk al vele jaren discussie over of dat hockeyveld er moet komen. En jarenlang was ook een meerderheid in de gemeenteraad tegen een vierde hockeyveld in het Roomburgerpark.

Door meer leden aan te nemen dan waar ze hockeyvelden voor heeft, heeft de hockeyclub een onverantwoord risico genomen en de stad voor het blok gezet. Vergelijk het met een school. Voor een populaire school is het ook niet verantwoord om meer leerlingen aan te nemen dan je plaats kunt bieden, voor je zeker weet dat je een extra schoolgebouw krijgt.

#### **4. Fietsafstanden naar andere hockeyclubs in de omgeving**

Onder het kopje "Dit zeggen de tegenstanders", schrijft u: "Daarnaast verwijzen ze naar vier andere hockeyclubs in de regio: Alecto (Leiderdorp), Forescate (Voorschoten), LOHC (Oegstgeest) en studentenvereniging Thor (Leiden). Volgens de tegenstanders is bij deze clubs genoeg ruimte om het overschot van LHC Roomburg op te vangen en liggen alle clubs binnen 15 minuten fietsen."

Verderop noemt u door uzelf gemeten fietsafstanden naar de hockeyclubs Alecto, Forescate, LOHC en Thor, variërend van 16 tot 20 minuten. Daarmee wekt u de indruk dat de bewering van de tegenstanders, dat alle clubs binnen 15 minuten fietsen liggen, niet klopt.

Ik kan aantonen dat de bewering van de tegenstanders wel klopt en ik vermoed dat het feit dat u op andere fietsafstanden uitkomt, op een misverstand van uw kant berust. Het argument van de tegenstanders van het vierde veld, is dat alle genoemde hockeyclubs binnen een kwartier fietsen van de Leidse binnenstad liggen (dat is controleerbaar met Google Maps). En dat het daarom, voor de vraag of Leiden een

extra hockeyveld nodig heeft, redelijk en logisch is om eerst na te gaan, of er nog veldruimte is op de in totaal 15 hockeyvelden van de andere vier clubs in de omgeving. Want die clubs liggen weliswaar niet alle in Leiden zelf, maar wel binnen korte fietsafstand van de woonadressen van veel Leidenaren. En dus naar alle waarschijnlijkheid ook binnen korte fietsafstand van Leidenaren die willen hockeyen.

Ik vermoed dat de fietsafstanden die u zelf gemeten heeft, gemeten zijn vanaf hockeyclub Roomburg. Dat vermoed ik vanwege de door u genoemde afstand van maar liefst 20 minuten fietsen naar hockeyclub LOHC in Oegstgeest. Die club is vanaf Roomburg inderdaad een flink stuk fietsen, want ligt aan de andere kant van de stad.

## **5. Groei van de hockeysport**

U schrijft: "De tegenstanders concluderen zelf aan de hand van de cijfers van de nationale hockeybond dat hockey in de toekomst niet gaat groeien."

En kort daarna schrijft u: "De Nederlandse hockeybond schrijft inderdaad dat het ledenaantal landelijk sinds het seizoen 2017-2018 afneemt en dat die afname te zien is in het aantal jeugdspelers. Dat de sport in de toekomst niet meer groeit, is echter niet in de stukken terug te vinden."

Uw bewering over wat de tegenstanders concluderen klopt niet. De tegenstanders concluderen niet, dat hockey in de toekomst niet gaat groeien. Wat de tegenstanders concluderen, is dat het onwaarschijnlijk is dat hockey komende jaren gaat groeien. En dat het zeer onwaarschijnlijk is dat hockey zo sterk gaat groeien, dat een extra hockeyveld nodig is om alle Leidenaren die willen hockeyen te kunnen laten hockeyen.

Het aantal hockeyers daalt al jaren, dat blijkt inderdaad zoals u schrijft uit de cijfers van de hockeybond. Wat belangrijk is om op te merken, is dat die daling ook geldt voor de Leidse regio. (Een feit dat u zelf kunt natrekken, door de ledenaantallen van de vijf clubs in onze regio in 2017, te vergelijken met de ledenaantallen in 2019. Die van 2017 staan in uw stuk. Die van 2019, peildatum oktober, kunt u vinden op de website van de hockeybond, bij de gegevens van de afzonderlijke clubs. Recentere data per club dan die van oktober 2019 publiceert de hockeybond niet.)

Vanwege de daling van het aantal hockeyers in Nederland, maar vooral ook vanwege de daling van het aantal hockeyers in de regio Leiden (Leiden en de buurgemeenten), is het onwaarschijnlijk, dat de behoefte aan hockeyvelden in Leiden en de buurgemeenten, komende jaren ineens weer (sterk) gaat groeien. In ieder geval is zeer onwaarschijnlijk, dat het aantal hockeyers op afzienbare termijn weer op het niveau komt van het seizoen 2017-2018, toen er in Leiden en de buurgemeenten evenveel hockeyvelden waren als nu. En daarom zijn tegenstanders van mening, dat een extra hockeyveld niet nodig is.

Zoals u schrijft, *wil* de hockeybond de dalende trend van het aantal hockeyers in 2021 doorbreken. Het is mooi dat de bond dat wil en daar een actieplan voor heeft geschreven, maar dat plan biedt geen enkele garantie voor een einde aan de daling, laat staan voor een groei van de hockeysport. Op basis van de beschikbare feiten is een groei van de hockeysport onwaarschijnlijk.

## **6. Groeiprognose voor hockeyclub Roomburg**

Onder de kop "Hoeveel velden heeft LHC Roomburg nodig?", plaatst u een tabel uit het zogenoemde Haalbaarheidsonderzoek van de gemeente Leiden. De tabel suggereert, dat het aantal leden van hockeyclub Roomburg tussen 2017 en 2025 met tientallen procenten zou kunnen groeien, tot wel 1.790 leden in 2025.

Het is jammer dat u in uw factcheck deze tabel uit het Haalbaarheidsonderzoek gebruikt. En daarmee de indruk wekt dat een sterke groei van hockeyclub Roomburg mogelijk is, als de club maar extra hockeyvelden krijgt.

Ik heb namelijk al eerder aangetoond, dat het Haalbaarheidsonderzoek van de gemeente Leiden op onzinnige aannames is gebaseerd. Dit heeft u zelf kunnen lezen in mijn openbare brief van vorig jaar aan de gemeenteraad van Leiden:

<https://roomburgerpark.nl/roomburgerpark.nl/download/brief-voor-inspraak-martijn-epskamp/>

(Uit het feit dat u verderop in uw factcheck een tabel heeft geplaatst die door mij gemaakt is en uit mijn brief aan de gemeenteraad komt, maak ik op dat u die brief gelezen heeft.)

U heeft dus kunnen nalezen, *waarom* de cijfers in de tabel van het Haalbaarheidsonderzoek onjuist zijn. En waarom u er voor een factcheck dus geen waarde aan had moeten hechten. Om die reden hier kort samen te vatten: De cijfers van het Haalbaarheidsonderzoek zijn uitkomsten van een rekenmodel van de landelijke hockeybond. En door het rekenmodel voor het Haalbaarheidsonderzoek te gebruiken, heeft de Gemeente Leiden de absurde aanname gedaan, dat het aantal leden van Roomburg zal groeien *omdat* het aandeel hockeyers onder de bevolking *elders* in Nederland hoger is.

Dit is een belangrijk punt, niet in de laatste plaats omdat de gemeente Leiden met het Haalbaarheidsonderzoek heeft geprobeerd, Leidenaren met onjuistheden ervan te overtuigen dat er meer hockeyvelden nodig zouden zijn. Het Haalbaarheidsonderzoek is namelijk gebaseerd op cijfers die een heel ander beeld laten zien, maar die de gemeente verzaakt heeft op te nemen in het rapport van het Haalbaarheidsonderzoek. Die cijfers zijn wel door een inwoner van Leiden met een wob-verzoek opgevraagd bij de gemeente Leiden en daardoor openbaar geworden.

U schrijft dat het niet vreemd is dat Roomburg de prognose uit het Haalbaarheidsonderzoek van 1.597 leden in 2021 niet gehaald heeft, omdat Roomburg zelf het aantal benodigde hockeyvelden voor die groei niet beschikbaar heeft. Dat is echter niet de reden waarom Roomburg die groei niet gehaald heeft. De reden is dat het cijfer van 1.597 leden in 2021, een uitkomst is van een rekenmodel dat totaal ongeschikt is voor een voorspelling van de groei van het aantal hockeyers bij een club.

## **7. Verdeling hockey over zaterdagen en zondagen**

Uw factcheck laat zien dat het op zaterdagen veel drukker is op hockeyvelden dan op zondagen. Een feit dat ik ook constateerde toen ik de cijfers over het gebruik van hockeyvelden op Roomburg en elders in onze regio bekeek. Op basis daarvan zou u de conclusie kunnen trekken (mijn conclusie), dat de drukte bij Roomburg op zaterdag tenminste deels kan worden opgelost, door een aantal wedstrijden naar zondag te verplaatsen.

In plaats daarvan zegt u, dat verplaatsen van wedstrijden naar zondagen niet kan vanwege regels en richtlijnen die voor de sport gelden. U schrijft: "Een zaterdagse competitiewedstrijd kan niet zomaar op zondag worden ingedeeld." En: "Zo moeten jeugdteams op zondag vóór 11.00 uur worden ingepland en moet de tegenstander akkoord gaan met verplaatsing naar de zondag."

Ik wil zondermeer aannemen, dat dit inderdaad regels en richtlijnen zijn van de hockeysport (vertegenwoordigd door de landelijke hockeybond). Echter, wat zijn de redenen voor deze regels en richtlijnen? Waarom kan een zaterdagse competitiewedstrijd niet op zondag worden ingedeeld? Waarom moeten jeugdteams op zondag vóór 11.00 uur worden ingepland? En waarom moet de tegenstander akkoord gaan met verplaatsing naar de zondag?

Het verbaast mij dat u in uw factcheck geen enkel vraagteken zet bij de regels en richtlijnen. Ten eerste omdat u daardoor de indruk wekt, dat de regels en richtlijnen volkomen logisch zijn, er niets op valt af te dingen en de samenleving er dus maar aan moet geloven. Ten tweede omdat deze regels en richtlijnen van de hockeysport tot gevolg hebben, dat op heel veel plekken in Nederland, hockeyvelden op zaterdag (over)vol zijn, terwijl er op zondag nog veel ruimte is. De regels van de hockeysport zorgen ervoor, dat er één dag van de week op hockeyvelden sprake is van piekbelasting, terwijl het op andere dagen (veel) rustiger is op de velden. Dat is bijzonder inefficiënt ruimtegebruik en de hockeybond is bij machte daar iets aan te doen.

## **8. Zandvelden en watervelden**

U schrijft dat hockeyclub Roomburg meer “veld” nodig heeft, omdat de club zandvelden vervangen heeft door watervelden, waarop per dag een wedstrijd minder gespeeld kan worden.

Ook hier verbaast het mij, dat u in uw factcheck geen enkel vraagteken plaatst. Immers, waar het op neerkomt, is dat hockeyclub Roomburg zelf het probleem dat zij ervaart (te weinig ruimte om te hockeyen) heeft vergroot, door haar zandvelden te vervangen door watervelden. En dat terwijl zandvelden ook (nog steeds) geschikt zijn voor hockey, getuige het feit dat het beoogde extra veld in het Roomburgerpark een zandveld is.

In plaats van een kritische noot te plaatsen bij de handelwijze van de hockeyclub, voegt u de vervanging van zandvelden door watervelden bij de lijst van “logische” argumenten om een extra hockeyveld in het Roomburgerpark aan te leggen.

## **9. Ruimte bij de andere clubs**

Voor de tegenstanders van het extra hockeyveld in het Roomburgerpark is een belangrijk argument, dat er bij de hockeyclubs in de Leidse regio (Leiden plus de buurgemeenten), in totaal voldoende veldruimte is voor hockeyers die niet bij hockeyclub Roomburg terecht kunnen.

U stelt dat de laatste cijfers die vanuit de hockeybond beschikbaar zijn, uit 2017 komen. Zoals ik al eerder in deze brief heb opgemerkt, zijn er op de website van de hockeybond ook openbare cijfers van oktober 2019 beschikbaar over de ledenaantallen van de verschillende hockeyclubs in en rond Leiden. Het is daardoor mogelijk, een actueler beeld te geven van de ledenaantallen van de verschillende hockeyclubs in en rond Leiden dan u in uw factcheck doet. Dat beeld heb ik geschetst in mijn eerdergenoemde, openbare brief aan de gemeenteraad, waarvan u een tabel in uw factcheck hebt geplaatst.

Uit de cijfers van oktober 2019, kan worden opgemaakt dat er op dat moment, nog ruimte was voor extra hockeyleden bij de clubs LOHC (de Leidsche en Oegstgeester Hockey Club in Oegstgeest), Thor (in Leiden) en Alecto (in Leiderdorp). En dat de onbenutte veldruimte bij die clubs samen, ruim voldoende was om het veldtekort bij Roomburg op te lossen op zaterdag. (Op zondag is het bij alle clubs, ook bij Roomburg, zodanig rustig, dat er ruim voldoende veldruimte is.)

De hockeybond heeft op haar website (nog) geen cijfers per club over 2020 geplaatst. Zolang er geen recentere cijfers beschikbaar zijn, is het voor een feitelijke analyse van de situatie niet meer dan logisch, om de cijfers van 2019 aan te houden. En om eventueel uit te gaan van trendmatige ontwikkeling om een schatting te maken van de cijfers in 2020. Die trendmatige ontwikkeling is, dat het aantal leden bij de vijf hockeyclubs in en rond Leiden, tussen 2017 en 2019 met in totaal 304 (5%) is

gedaald. Dat komt doordat bij drie clubs - LOHC, Thor en Alecto – het aantal leden substantieel is afgenomen (bij Forescate in Voorschoten daalde het aantal leden slechts met 4). Als we de trendmatige ontwikkeling zouden doortrekken naar 2020, kunnen we schatten dat het aantal leden bij de vijf clubs met nog eens +/- 150 leden is gedaald.

In uw factcheck noemt u de cijfers van 2019, en de conclusies die eruit getrokken kunnen worden, niet. In plaats daarvan heeft u zelf contact gezocht met de hockeyclubs om te vragen of ze nog ruimte hebben voor extra jeugdleden. U heeft van Alecto gehoord, dat die club inderdaad nog ruimte heeft en van Forescate, dat die club daarvoor geen ruimte meer heeft. (Voor de goede orde: dat bleek ook al uit de cijfers van 2019.) LOHC heeft u laten weten niet inhoudelijk te willen reageren. Van Thor zegt u dat het een studentenvereniging is zonder jeugdleden, maar u zegt in uw factcheck ook dat er 170 jeugdleden van Roomburg op het veld van Thor spelen.

Gegeven de beschikbare cijfers van 2017 en 2019 en de (beperkte) informatie die u van de hockeyclubs hebt ontvangen, zie ik niet in hoe u niet tot de conclusie kan komen, dat er op de hockeyvelden binnen een kwartier fietsen van de Leidse binnenstad, nog voldoende ruimte is voor extra (jeugdige) Leidenaren die willen hockeyen.

### **Tot slot**

Ik hoop dat mijn brief voor u aanleiding is, uw factcheck en de conclusie ervan te herzien. En dat u in uw verdere berichtgeving in de aanloop naar het referendum, de met feiten onderbouwde argumenten van de tegenstanders van het extra hockeyveld in het Roomburgerpark, dezelfde aandacht zult geven als de argumenten van hockeyclub Roomburg.

Met vriendelijk groet,

Martijn Epskamp  
Inwoner van Leiden  
8 maart 2021